

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ LIETUVOS KALĖJIMŲ TARNYBĄ IR LIETUVOS KALĖJIMŲ TARNYBOS ALYTAUS KALĖJIMĄ

2024-05-09 Nr. 4D-2024/1-136
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė gavo X (toliau tekste ir citatose – Pareiškėjas) skundą dėl Lietuvos kalėjimų tarnybos (toliau – Kalėjimų tarnyba) ir Kalėjimų tarnybos Alytaus kalėjimo (toliau tekste ir citatose – Alytaus kalėjimas) pareigūnų veiksmų (neveikimo) netinkamai nagrinėjant kreipimusis duodant/neduodant pasirašyti nuteistųjų siunčiamų laiškų apskaitos žurnale (toliau – Skundas).

2. Skunde, be kitų aplinkybių, aprašytos šios:

2.1. „2023-11-28 d. skundu Nr. NPS-18-20417 kreipiausi į Alytaus kalėjimo viršininką, nes man nedavė pasirašyti už įteiktus laiškus [...] apskaitos žurnale. [...] parašė atsakymą [Alytaus kalėjimo administracija] 2023-11-30 d. Nr. SN-18-1544, kad to nenumato teisės aktai, [...] man žurnalo registracijos pasirašyti duoti neprivalo. Šį atsakymą 2023-11-30 Nr. SN-18-1544 apskundžiau Lietuvos kalėjimų tarnybai 2023-12-04 [...]. LKT [...] parašė atsakymą 2023-12-29 Nr. 2S-3210 analogišką kaip ir Alytaus kalėjimo [...]“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „[...] ar turėtų duoti registracijos žurnalą pasirašyti ar ne turėtų? [...] 12 būrio ir 9 būrio Resocializacijos skyriaus specialistės registracijos žurnalą pasirašyti duoda iš karto įteikus įstaigoms siunčiamus laiškus, 20 būrio uždaros zonos patalpose KTP (kamerų tipo patalpos) Resocializacijos skyriaus specialistė neduoda. [...]“

3. Pareiškėjas Seimo kontrolierės prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierė 2024 m. kovo 4 d. raštu Nr. 4D-2024/1-136/3D-471 kreipėsi į Kalėjimų tarnybą, prašydama paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

2024 m. kovo 14 d. Seimo kontrolierė gavo Kalėjimų tarnybos 2024 m. kovo 14 d. raštą Nr. 1S-1739; rašte ir jo prieduose pateikta toliau nurodyta informacija:

4.1. „Informuojame, kad Pareiškėjas į Alytaus kalėjimo viršininką dėl nepasirašymo žurnale

kreipėsi su 2023-11-28 skundu Nr. NPS-18-20417, į kurį atsakymas pateiktas Alytaus kalėjimo viršininko 2023-11-30 raštu Nr. SN-18-1544. Į Kalėjimų tarnybos direktorių pareiškėjas kreipėsi su 2023 m. gruodžio 12 d. skundu Nr. 2G-2927, į kurį atsakymas pateiktas Kalėjimų tarnybos 2023-12-29 raštu Nr. 2S-3210 [...]“.

4.2. „Nurodome, kad Alytaus kalėjimo Resocializacijos skyriaus specialistai turi nuteistųjų siunčiamų laiškų žurnalus. Šių žurnalų naudojimo aprašo nėra, specialistai juos naudoja laiškų registravimui, tačiau ne visais atvejais priėmus laišką iš nuteistojo minėtame žurnale buvo pasirašoma (pridedama Nuteistųjų siunčiamų laiškų valstybės, savivaldybės ir tarptautinėms institucijoms apskaitos žurnalo dalis). Pažymime, kad šiuo metu Resocializacijos skyriaus specialistams nurodyta, kad nuteistasis, įteikęs laišką, privalo žurnale pasirašyti. Pabrėžiame, kad apskaitos žurnalų naudojimas ir privalomas nuteistųjų pasirašymas juose nėra įtvirtintas jokiuose šiuo metu galiojančiuose teisės aktuose.“

4.3. „Pažymime, kad Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 (toliau – Taisyklės), 31 punkte įtvirtinta, kad „Priėmus prašymą ar skundą asmeniui kreipiantis asmeniškai, asmens pageidavimu įteikiama, o jeigu prašymas ar skundas gautas per Nacionalinę elektroninių siuntų pristatymo naudojant pašto tinklą informacinę sistemą, kitomis institucijos naudojamomis elektroninių ryšių priemonėmis, paštu – asmens pageidavimu per 3 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo institucijoje dienos naudojant asmens nurodytą kontaktinę informaciją išsiunčiama pažyma (informacija) apie priimtus dokumentus“. Pabrėžiame, kad pažymos apie priimtus dokumentus rengiamos tik esant asmens pageidavimui. Jei prašymą ar skundą gavusi institucija asmens pageidavimu pateikia pažymą apie priimtus dokumentus, ji pareiškėjui yra įteikiama.“

4.4. „Informuojame, kad atsižvelgiant į tai, kad nuo 2023 m. kovo mėnesio Kalėjimų tarnyboje yra naudojama nauja dokumentų valdymo bendroji informacinė sistema, taip pat pasikeitė naudojama elektroninio pašto administravimo sistema, šiuo metu nėra galimybės patvirtinti, ar Kalėjimų tarnyba (iki 2023-01-01 – Kalėjimų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos) kreipėsi į Lietuvos Respublikos teisingumo ministeriją dėl skundų/prašymų registravimo tvarkos patvirtinimo. Pažymėtina, kad Jūsų 2024 m. kovo 4 d. rašte minimos Pataisos įstaigų ir tardymo izoliatorių vidaus tvarkos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2020 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. 1R-25, Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2022 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1R-444 buvo pripažintos netekusiomis galios. Šiuo metu Kalėjimų tarnyboje ir laisvės atėmimo vietose nėra nustatyta vieninga tvarka, registruojant/neregistruojant nuteistųjų kreipimusis. Vadovaujantis Taisyklių 30 punktu, prašymai ir skundai, išskyrus Taisyklių 18 punkte nurodytus prašymus ar skundus, tvarkomi ir apskaitomi atitinkamame LKT dokumentų registre, laikantis Lietuvos vyriausiojo archyvaro priimtų teisės aktų, reglamentuojančių dokumentų valdymą, reikalavimų.“

Papildomai prie atsakymo pridėti šie dokumentai:

- Pareiškėjo 2023 m. lapkričio 28 d. skundo Nr. NPS-18-20417 kopija. Skunde Pareiškėjas teiraujasi, kodėl jam 2023 m. lapkričio 27 d. įteikus išsiųsti laiškus nebuvo duota pasirašyti apskaitos žurnale.

- Alytaus kalėjimo viršininko 2023 m. lapkričio 30 d. atsakymo Nr. SN-18-1544 kopija. Alytaus kalėjimo administracija pateikia atsakymą, nurodydama Pareiškėjui, kokie teisės aktai reglamentuoja nuteistųjų teisę susirašinėti, taip pat paaiškina, kad visi jo laiškai buvo perduoti 2023 m. lapkričio 27 d. Dokumentų valdymo skyriaus specialistei išsiųsti. Specialistas, paimdamas laiškus siųsti, privalo juos registruoti, taigi jis juos užregistravo ir pateikė Dokumentų valdymo skyriaus specialistei išsiųsti nepažeisdamas teisės aktuose nustatytų reikalavimų. Atsakyme paaiškinta, kad specialistas, paėmęs laiškus, neprivalo duoti pasirašyti į Nuteistųjų siunčiamų laiškų valstybės, savivaldybės ir tarptautinėms institucijoms apskaitos žurnalą, kadangi šiuo metu to nenumato Lietuvos Respublikos įstatymai ir poįstatyminiai teisės aktai. Atsakyme nurodyta jo apskundimo tvarka.

- Pareiškėjo 2023 m. gruodžio 12 d. skundo Nr. 2G-2927 kopija. Skunde Pareiškėjas

Kalėjimų tarnybai skundžia Alytaus kalėjimo pareigūnų veiksmus, kad jie nedavė jam pasirašyti registracijos žurnale, bei Alytaus kalėjimo jam pateiktą atsakymą 2023 m. lapkričio 30 d. Nr. SN-18-1544.

- Kalėjimų tarnybos 2023 m. gruodžio 29 d. atsakymo Nr. 2S-3210 kopija. Atsakyme Pareiškėjui paaiškintas teisinis reglamentavimas, taip pat, kad, Resocializacijos skyriaus vyriausiojo specialisto pateiktais duomenimis, žurnalą darbuotojai naudoja kaip pagalbinę priemonę pateiktiems laiškamis registruoti, šio žurnalo pildymas ir apskaita nėra reglamentuota jokiam teisės akte, juolab pareiga duoti nuteistiesiems pasirašyti jame. Norėdamas gauti informaciją apie laiško užregistravimą, Pareiškėjas turėtų kreiptis raštu, nuroydamas, kad pageidauja gauti pažymą apie priimtus dokumentus. Nurodyta atsakymo apskundimo tvarka.

- Nuteistųjų siunčiamų laiškų valstybės, savivaldybės ir tarptautinėms institucijoms apskaitos žurnalo ištrauka.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

5. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (toliau – BVK):

5 straipsnis. Nuteistųjų teisinė padėtis – „1. Bausmes atliekantys nuteistieji, kurie yra Lietuvos Respublikos piliečiai, turi visas Lietuvos Respublikos piliečiams Lietuvos Respublikos įstatymų, Europos Sąjungos teisės aktų ir tarptautinių sutarčių nustatytas teises, laisves ir pareigas su Lietuvos Respublikos įstatymuose, Europos Sąjungos teisės aktuose, tarptautinėse sutartyse, teismo nuosprendžiuose ar nutartyse nustatytais apribojimais. [...]“

41 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų teisė susirašinėti – „1. Nuteistieji turi teisę siųsti ir gauti neribotą kiekį laiškų. [...]“

6. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ):

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas – „1. Šis įstatymas nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; ūkio subjektų veiklos priežiūros pagrindines nuostatas; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje.“

3 straipsnis. Viešojo administravimo principai – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...] 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nuroydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. [...] 8) nepiktnaudžiavimo valdžia. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų teisės aktų nustatyta, tikslų; [...]“

10 straipsnis. Administracinių sprendimų priėmimas – „4. Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. [...]“

5. Administraciniame sprendime turi būti nurodyta:

[...] 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; [...]“

7. Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau – Taisyklės):

30 punktas – „Prašymai ir skundai, išskyrus Taisyklių 18 punkte nurodytus prašymus ar skundus, tvarkomi ir apskaitomi atitinkamame institucijos dokumentų registre, laikantis Lietuvos vyriausiojo archyvaro priimtų teisės aktų, reglamentuojančių dokumentų valdymą, reikalavimų.“

31 punktas – „Priėmus prašymą ar skundą asmeniui kreipiantis asmeniškai, asmens pageidavimu įteikiama, o jeigu prašymas ar skundas gautas per Nacionalinę elektroninių siuntų pristatymo naudojant pašto tinklą informacinę sistemą, kitomis institucijos naudojamomis elektroninių ryšių priemonėmis, paštu – asmens pageidavimu per 3 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo institucijoje dienos naudojant asmens nurodytą kontaktinę informaciją išsiunčiama pažyma (informacija) apie priimtus dokumentus.“

45 punktas – „Į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį:

45.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti;

45.2. į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualiu klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti;

45.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma Viešojo administravimo įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka.

[...]“.

47 punktas – „Atsakyme į prašymą ar skundą arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo turi būti informuojamas apie tokio atsakymo ar pranešimo apskundimo tvarką, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsniu, nurodant konkrečios institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas.“

8. *Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2003 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. 194 „Dėl Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklių patvirtinimo“* (iki 2020 m. sausio 22 d. galiojusi redakcija), 194 punktas – „Nuteistieji rašytinius pasiūlymus, prašymus (pareiškimus), peticijas ir skundus įteikia pataisos įstaigos direktoriaus paskirtam administracijos atstovui. Administracijos atstovas juos registruoja Nuteistųjų rašytinių pasiūlymų, prašymų (pareiškimų), peticijų ir skundų registracijos žurnale (30 priedas) ir duoda nuteistajam pasirašyti. [...]“

Lietuvos Respublikos teismų praktika

9. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau ir – LVAT) 2014 m. balandžio 9 d. aprobuotame Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos, nagrinėjant bylas dėl bausmių vykdymo ir kardomojo suėmimo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų viešojo administravimo srityje, apibendrinime yra nurodęs:

„Šio teisinio reguliavimo kontekste teisėjų kolegija pažymėjo, kad Pataisos namai ir Kalėjimų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, kaip viešojo administravimo subjektai, be minėtų specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, pavyzdžiui: įstatymo viršenybės, reiškiančio, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia principus (Viešojo administravimo įstatymo 3 str. 1 p.) (2012 m. gruodžio 20 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁸²²-3206/2012). Laisvės atėmimo institucijų sprendimuose turi būti aiškiai nurodyti objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis pagrįsti sprendimo motyvai, kurie, be kita ko, atitiktų Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnyje numatytus reikalavimus (2011 m. balandžio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴³-2876/2011)“.

Tyrimo išvados

10. Pareiškėjas Skunde Seimo kontrolieriui nurodė, kad pareigūnai, įteikus jiems laiškus išsiųsti, vieną kartą duoda pasirašyti registracijos žurnale, kitą kartą neduoda.

11. Kalėjimų tarnyba, kaip viešojo administravimo subjektas, be specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų (šios pažymos 6, 9 punktai).

Viešojo administravimo principus nustato, asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje įtvirtina VAI. Šis įstatymas taip pat garantuoja teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą. Detaliau asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą viešojo administravimo subjektuose (institucijose) reglamentuoja Taisyklės. Vadovaujantis jų nuostatomis, institucija (taip pat ir Kalėjimų tarnyba), be kita ko, priėmusi prašymą ar skundą, asmens pageidavimu įteikia jam pažymą (informaciją) apie priimtus dokumentus (šios pažymos 9 punktas).

12. Skundo tyrimo metu iš gautų dokumentų ir paaiškinimų turinio nustatyta, kad Pareiškėjas 2023 m. lapkričio 28 d. skundu Nr. NPS-18-20417 kreipėsi į Alytaus kalėjimo administraciją, skunde Pareiškėjas teiraujasi, kodėl jam nebuvo duota pasirašyti apskaitos žurnale, kai jis 2023 m. lapkričio 27 d. įteikė išsiųsti laiškus. Alytaus kalėjimo viršininkas 2023 m. lapkričio 30 d. pateikė atsakymą Nr. SN-18-1544, kuriame paaiškino Pareiškėjui, kokie teisės aktai reglamentuoja nuteistųjų teisę susirašinėti, taip pat paaiškino, kad visi laišškai buvo perduoti 2023 m. lapkričio 27 d. Dokumentų valdymo skyriaus specialistei išsiųsti. Atsakyme paaiškinta, kad specialistas, paėmęs iš nuteistojo laišką išsiųsti, neprivalo duoti pasirašyti į Nuteistųjų siunčiamų laiškų valstybės, savivaldybės ir tarptautinėms institucijoms apskaitos žurnalą, kadangi šiuo metu to nenumato Lietuvos Respublikos įstatymai ir (ar) kiti teisės aktai. Atsakyme nurodyta ir rašto apskundimo tvarka.

13. Pareiškėjas 2023 m. gruodžio 12 d. pateikė skundą Nr. 2G-2927 Kalėjimų tarnybai, kuriame jis skundžia Alytaus kalėjimo pareigūnų veiksmus, kai jam padavus laiškus išsiuntimui, jam nebuvo duota pasirašyti registracijos žurnale bei Alytaus kalėjimo jam 2023 m. lapkričio 30 d. pateiktą atsakymą Nr. SN-18-1544.

Kalėjimų tarnyba 2023 m. gruodžio 29 d. pateikė atsakymą Nr. 2S-3210, kuriame Pareiškėjui paaiškintas teisinis reglamentavimas, taip pat nurodyta, kad, Resocializacijos skyriaus vyriausiojo specialisto pateiktais duomenimis, žurnalą darbuotojai naudoja kaip pagalbines priemones pateiktiems laiškam registruoti, šio žurnalo pildymas ir apskaita nėra reglamentuota jokiu teisės akte, juolab pareiga duoti nuteistiesiems pasirašyti jame. Norėdamas gauti informaciją apie laiško užregistravimą, Pareiškėjas turėtų kreiptis raštu nurodydamas, kad pageidauja gauti pažymą apie priimtus dokumentus. Šiuo atveju prašymo gauti pažymą jis nepateikė. Atsakyme nurodyta ir rašto apskundimo tvarka.

Apibendrinant tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad tiek Alytaus kalėjimo administracija, tiek Kalėjimų tarnyba į Pareiškėjo kreipimusis atsakė išsamiai, per teisės aktuose nustatytą terminą, nurodė apskundimo tvarką, todėl Pareiškėjo skundas dėl pareigūnų veiksmų (neveikimo) netinkamai nagrinėjant kreipimusis duodant/neduođant pasirašyti nuteistųjų siunčiamų laiškų apskaitos žurnale atmetinas.

14. Kalėjimų tarnyba Seimo kontrolieriui pateiktame rašte nurodė, kad „šiuo metu Kalėjimų tarnyboje ir laisvės atėmimo vietose nėra nustatyta vieninga tvarka, registruojant/neregistruojant nuteistųjų kreipimusis“. Prašymai ir skundai tvarkomi ir apskaitomi atitinkamame Kalėjimų tarnybos dokumentų registre, laikantis Lietuvos vyriausiojo archyvaro priimtų teisės aktų, reglamentuojančių dokumentų valdymą, reikalavimų.

15. Seimo kontrolierė, įvertinusi Kalėjimų tarnybos pateiktą informaciją, atkreipė dėmesį į

problema, susijusią su vienodos nuteistųjų laiškų, siunčiamų valstybės, savivaldybių ir tarptautinėms institucijoms, priėmimo (registravimo) tvarkos taikymu praktikoje.

Kalėjimų tarnyba Seimo kontrolieriui pateikė informaciją, kad „Alytaus kalėjimo Resocializacijos skyriaus specialistai turi nuteistųjų siunčiamų laiškų žurnalus. Šių žurnalų naudojimo aprašo nėra, specialistai juos naudoja laiškų registravimui, tačiau ne visais atvejais priėmus laišką iš nuteistojo minėtame žurnale buvo pasirašoma. Pažymime, kad šiuo metu Resocializacijos skyriaus specialistams nurodyta, kad nuteistasis, įteikęs laišką, privalo žurnale pasirašyti“. Pažymėtina, kad teikdama atsakymą Pareiškėjui Kalėjimų tarnyba nurodė, jog galimybės pasirašyti nesudaro, nes tokia pareiga nėra įtvirtinta teisės aktuose. Pareiškėjas Skunde taip pat patvirtina, kad kalėjimo administracija, registruodama jo laiškus, ne visada duoda jam pasirašyti registracijos žurnale.

Seimo kontrolierė daro išvadą, kad tokia neaiški ir nevienodai taikoma laiškų registravimo tvarka gali sudaryti prielaidas kilti nepasitikėjimui pareigūnais, jų veiksmais ir sprendimais. Kartu tai nepripažįda pareigūnų ir nuteistųjų tarpusavio pasitikėjimo stiprinimo. Seimo kontrolierė atkreipia pareigūnų dėmesį į tai, kad laisvės atėmimo bausmės atlikimo vietose, kaip iš esmės tokio paties statuso Kalėjimų tarnybos padaliniuose, turi būti laikomasi vieningos, teisiškai pagrįstos laiškų, siunčiamų valstybės, savivaldybių ir tarptautinėms institucijoms, priėmimo (registravimo) tvarkos.

Dar 2021 m. kovo 31 d. Seimo kontrolieriaus pažymoje Nr. 4D-2020/1-1473 Kalėjimų tarnybos direktoriui buvo teikta rekomendacija apsvarstyti galimybes dėl skundų, prašymų, pareiškimų registravimo ir apskaitos tuometėse įkalinimo įstaigose papildomo reglamentavimo tikslingumo. Dėl šio klausimo savo poziciją Seimo kontrolieriui (ir Kalėjimų tarnybai) 2021 m. gegužės 10 d. raštu Nr. (1.39E)7R-2557 pateikė ir Teisingumo ministerija (ji rekomendavo Kalėjimų tarnybai pagal kompetenciją papildyti (patikslinti) esamą teisinį reguliavimą dėl gautų asmenų prašymų, pareiškimų ir skundų registravimo, apskaitos ar kitų aspektų, tačiau, kaip šio Skundo tyrimo metu Seimo kontrolierė informavo Kalėjimų tarnyba, duomenų, kad Kalėjimų tarnyba anksčiau ar pastaruoju metu būtų kreipusis su teisinio reglamentavimo pasiūlymais į Teisingumo ministeriją, nėra.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Seimo kontrolierė Kalėjimų tarnybos direktoriui rekomenduoja imtis priemonių laisvės atėmimo bausmės atlikimo vietose užtikrinti vienodą, teisės aktų reikalavimus atitinkančią nuteistųjų laiškų, siunčiamų valstybės, savivaldybių ir tarptautinėms institucijoms, priėmimo išsiųsti tvarką.

16. Atkreiptinas Pareiškėjo dėmesys į tai, kad iki 2020 m. sausio 22 d. galiojusiose Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklėse buvo reglamentuojanti nuostata, jog nuteistųjų rašytinius skundus, prašymus Nuteistųjų rašytinių pasiūlymų, prašymų (pareiškimų), peticijų ir skundų registracijos žurnale registruoja pataisos įstaigų darbuotojai ir duoda nuteistajam pasirašyti. Nuo 2020 m. sausio 22 d. įsigaliojus Pataisos įstaigų ir tardymo izoliatorių vidaus tvarkos taisyklėms (patvirtintoms Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2020 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. 1R-25), šios nuostatos nebeliko, todėl registruojant prašymus ir skundus turėjo būti vadovaujamosi bendrosiomis Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių (Taisyklės) nuostatomis. Taisyklių 31 punkte numatyta, kad, priėmus prašymą ar skundą, asmens pageidavimu įteikiama pažyma apie priimtus dokumentus. Laiškų, siunčiamų valstybės, savivaldybių ir tarptautinėms institucijoms, priėmimo išsiųsti tvarkos pirmiau paminėti teisės aktai nereglamentuoja.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

17. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia X Skundą dėl Kalėjimų tarnybos ir Alytaus kalėjimo pareigūnų veiksmų (neveikimo) pareigūnų veiksmų (neveikimo) netinkamai nagrinėjant kreipimusis duodant/neduodant pasirašyti nuteistųjų siunčiamų laiškų apskaitos žurnale **atmesti**.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJA

18. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė Kalėjų tarnybos direktoriui rekomenduoja imtis priemonių laisvės atėmimo bausmės atlikimo vietose užtikrinti vienodą, teisės aktų reikalavimus atitinkančią nuteistųjų laiškų, siunčiamų valstybės, savivaldybių ir tarptautinėms institucijoms, priėmimo išsiųsti tvarką.

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į **Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė